

JÖVŐNK ZÁLOGA?

Új Ifjúsági Szemle. 1. évfolyam, 1. szám. 2003 ősz.

Dohog a felnőtt: – Pimaszok, követelődzök, lusták! Kábítóznak, isznak, csúnyán beszélnek! Nem írnak, nem olvasnak, csak a Big Brother érdeklí őket.

Replikázik a másik: – Ugyan, dehog! Ma egy gyerek többet tanul naponta, mint amennyit egy felnőtt dolgozik. A megfelelő korosztályból kétszer annyian járnak egyetemre, mint egy évtizeddel ezelőtt. Nyelveket beszélnek, interneteznek, eligazodnak a világban.

Juliska néni nyilván morgolódik, ha trágárkodást hall, Kovácsné elégedett, mert unokáját felvették az egyetemre, igazgató úr pedig büszke, mert külföldön jár egyetemre gyermeke. Hol? Kik? Miért, mit és mennyien? A legszűkebb szakmát kivéve mindezekről, azaz az ifjúság helyzetéről, társadalmi szerepéről fogalma sincs senkinek.

Így van ez annak ellenére, hogy lassan egy fél évtizede minisztérium foglalkozik az ifjúság ügyeivel. A társadalomtudományok iránt fogékony értelmiség sem tud jószerint semmit az ifjúság valódi problémáiról. Még az sem, aki rendszeresen olvas tisztességes napilapot, és kézbe vesz időről-időre egy-két folyóiratot is.

Egyrészt a téma nem volt divatos, így a társadalmi nyilvánosság nem foglalkozott vele. Másrészt több mint egy évtizede nincs az ifjúság területén dolgozó szakembereknek olyan szakmai folyóirata, amely felölelné az ifjúságpolitika, az ifjúsági közélet és az ifjúságkutatás problémakörét. Tehát a társadalmi nyilvánosságnak nem volt honnan „meríteni”, nem volt mit közvetíteni.

Most végre napvilágot látott az Új Ifjúsági Szemle című ifjúságelméleti folyóirat első, mutatószámja. A lap saját beköszöntője szerint olyan, a gyermekek és fiatalok élethelyzetének bemutatásával foglalkozó, időszaki kiadvány, amely támaszkodik a korábbi évtizedek ifjúságkutatásaira is. Megkísérli a beilleszkedést a nemzetközi trendekbe. A meglévő eredményeket kívánja közkinccsé tenni, népszerűsíteni. És ami igen fontos: bevallottan az érdeklődő értelmiségieknek (is) szól!

A tervek szerint negyedévente megjelenő lapot kiadja az Új Mandátum Kiadó. Főszerkesztők Bauer Béla (a Nemzeti Ifjúságkutató Intézet igazgatója) és Nagy Ádám (a Budapesti Műszaki Egyetem adjunktusa, a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram Tanács tagja). A szerkesztőbizottság tagjai rangos szakemberek: Bíró Endre, Bodor Tibor, Földes György, Gázsó Ferenc, Hunyadi György, Kozma Tamás, Spéder Zsolt, Stumpf István. Áttekintve a névsort úgy tűnik, a politikai paletta sok árnyalatát képviselik, így valószínűsíthető a politikai érdek háttérbe szorítása és a szakmaiság következetes képviselése. Támogatók a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium, a Nemzeti Ifjúságkutató Intézet.

Minden kötet két nagy egységre oszlik.

A Körkérdés rovat előkészítéseként a szerkesztőség kérdést tesz fel az ifjúságügyben érdekelt véleményformálókknak, és a beérkezett válaszokkal indítja a számot. Ezt követik az állandó rovatok, amelyeknek saját szerkesztőségük van:

– Ifjúsági közélet (Beke Márton, Ferencz Klaudia, Garas Ildikó, Komássy Ákos, Kucsera Tamás Gergely);

– Ifjúság és társadalom (Beke Pál, Hegyi László, Kollár Péter, Nagy Marianna, Nyitrai Imre, Szentirmai Judit);

– Ifjúság és környezet (Csata Zsombor, Djósi Pál, Gábor Kálmán, Kölcseyné Balázs Mária, Laky Ildikó, Szabó Andrea);

– Életmód-élethelyzet (Giró-Szász András, Kovács Szilvia, Kiss Paszkál, Szabó András, Tibori Tímea, Virág Tamás);

– Kitekintés (Bíró Edith).

Körkérdés

Az első szám körkérdése: Van-e joga, vannak-e eszközei az ifjúsági korosztályoknak a véleménynyilvánításra? Egyetemi tanárok, miniszterek–államtitkárok–képviselők, szakmai közéleti szereplők, kutatók, diplomaták, ifjúsági referensek, civil szervezetek vezetői, összesen huszonhatan válaszoltak. Az anyag a szám egyharmadát foglalja el. Jellemző a felgyült mondanivalóra, hogy a rövid hozzászólástól a mini esszén át a tanulmányig minden „műfaj” megtalálható közöttük, s a legtöbb válaszoló nem is a kérdésről, hanem az ifjúság általános állapotáról fejtette ki gondolatait. A rovat kereteit szétfeszíti Szabó János: Az ifjúság útja az agresszióhoz Magyarországon című tanulmánya, amelynek terjedelme is, mondandója is vetekszik a folyóirat elméleti írásaiéval, és a futball huliganizmus okainak, jellegzetességeinek feltárására vállalkozik.

Ifjúsági közélet

Komássy Ákos – Kucsera Tamás Gergely: 13 év – Kormányzati ifjúságpolitikák a rendszerváltás-rendszerváltoztatás után. A cikk megállapítja, hogy a rendszerváltás utáni 13 évben egyik kormányzati ifjúsági stratégia és struktúra sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Az Antall és Boross kormányok idején sem tartalmában, sem formáját tekintve nem létezett ifjúságpolitika. A második kormányzati ciklus idején bár történt kísérlet az érdekegyeztetés intézményesítésére, de a kormányon belüli nem hatékony feladatmegosztás és a civil szervezeti háló belső kohéziójának nagymértékű csökkenése a szakmai munka, illetve együttműködés lehetőségének megszűnéséhez vezetett. A harmadik ciklus kormánya létrehozta az ifjúsági tárcát. Az ifjúságügy hangsúlyossá tétele fontos szimbolikus lépés volt, ugyanakkor az ügyek sokszor nem jutottak túl a jelképek szintjén. Az elképzeléseket számos esetben alulmúlta a megvalósult eredmény. A jelenlegi ciklus több mint egy évében az ifjúsági tárcánál – az előzőekhez képest – módszertani, strukturális, tartalmi kérdésekben előrelépés eddig nem történt. A miniszterelnök a kormány egyéves munkájának értékelését követően lecserélte a tárca első emberét.

Nagy Ádám: Ifjúsági béke – egy lehetséges ifjúságpolitika váza. A bevezető áttekinti az ifjúságügy különféle értelmezéseit. A tanulmány az Európában már bejáratott ifjúsági szakma által lefedett területen lévő teendőket mutatja be. Arra tesz javaslatot, hogy hogyan lehet egy, az eddigieknél eredményesebben és hatékonyabban működő, az ifjúsági civil világ és a kormányzat között egyensúlyra törekvő rendszert kialakítani. Az elvi alapok meghatározása során felvázolja az állami intézmények működésének alapelveit, valamint a kompetenciahatárokat.

A feladatok, szolgáltatások áttekintése során körvonalazza a ma Magyarországon hiányzó, Európában azonban közmegegye-

zessel elfogadott szolgáltatásokat. Javaslatot tesz a helyi ifjúsági munka szervezeti kereteire, a szolgáltató (játszó- és információ) házak, a közhasznú információs bázis, a civil ifjúsági szervezetek háza kialakítására. Áttekinti az ifjúsági képzés és az ifjúságkutatás problémáit.

Felvázolja az országos, a regionális, valamint a helyi ifjúsági munka szervezeti rendszerét. Javaslatot tesz a finanszírozási struktúra, a pályázati rendszer átalakítására, a nyilvános kontroll megteremtésére.

Összefoglalásként megállapítja, hogy bár a tanulmány megpróbál intézményes megoldást találni arra, hogy a pártpolitika ne tudjon beavatkozni az ifjúságügy szakmai működésébe, azonban mindehhez ma még hiányzik, és a jövőre nézvést is kétséges a bizalmi szituáció. Enélkül ugyan el lehet képzelni egy kiegyensúlyozott struktúrát, de a mindenkori kormányzati „úthenger” és az ellenzéki „aknamunka” íróasztal-dokumentummá silányíthat bármifajta elképzelést.

Ifjúság és társadalom

Bauer Béla – Szabó Andrea – Máder Miklós – Nemeskéri István: Ifjúsági rétegek az ezredfordulón.

2000 őszén a Központi Statisztikai Hivatal, a Nemzeti Ifjúságkutatási Intézet, a Századvég Politikai Elemzések Központja és az MTA Politikai Tudományok Intézete munkatársainak közreműködésével a politikai rendszerváltozás utáni legjelentősebb ifjúsági vizsgálat zajlott le. Célja az ifjúság különböző csoportjaiban az elmúlt évtizedben végbement társadalmi szintű változások feltárása volt. A tanulmány egy „pillanatfelvétel” lenyomata, a magyar ifjúsági társadalom statisztikai módszerekkel rögzített szerkezetének bemutatása.

A matematikai-statisztikai eszközök segítségével készült elemzés két szélső életpálya-modellt (fő réteget) tudott teljesen tisztán elkülöníteni. E két fő réteget nevezték el a rendszerváltozás ifjúsági „nyerteseinek” és „vesztéseinek”.

Azok vannak előnyös, „nyertes” helyzetben, akik olyan tudástőkével (nyelvtudás, számítógépes ismeretek, személyes kapcsolathálózat, felsőfokú, versenyképes végzettség) rendelkeznek, amely segítségével képesek átlagon felüli állásokhoz jutni, illetve sikeres vállalkozásokat indítani. Életeresélyeik messze kimagaslanak az egész ifjúsági társadalomból. Esetükben az egyes dimenziókban meglévő előnyök összeadódnak. A réteg egy szűkebb, elit-budapesti része nyugat-európai életmódon él a szülői család által biztosított háttér és saját munkája révén. Feltételezhető, hogy versenyelőnyüket nem kizárólag a rendszerváltozás idején halmozták fel, hanem egyes csoportjaik a kibocsátó család révén már az előző rendszerben is hasonló előnyöket élveztek. A vizsgálat becslése szerint mindössze 390 ezer fő, azaz az ifjúsági réteg 18 százaléka volt képes sikeres stratégiát alkalmazni az elmúlt évtizedben.

Feltűnő azonban, hogy egyetlen olyan „nyertes” réteget sem rögzített az elemzés, amelyben többségében élnek családós fiatalok.

Vesztes helyzetbe azok a fiatalok kerültek, akik nem beszélnek nyelveket, nem ismerik a számítógép használatát, ezért kimaradnak egyre fontosabbá váló hálózatokból, például az internetből. Rosszabb anyagi helyzetük miatt még lehetőségük sincs hátrányaik csökkentésére. Alapproblémájuk az, hogy nem rendelkeznek olyan társadalmi tőkével, amely konvertálható gazdasági tőkévé. Egyes alcsoportjaikra jellemző, hogy a megfelelő iskolai végzettség ellenére sincsenek működő munkaerő-piaci képességek birtokában. A „vesztetek” elsősorban falusi, család-

dos fiatalok. Képtelenek voltak alkalmazkodni a rendszerváltozás kihívásaihoz. Innovatív képességük alacsony, motiválatlanok. Depriválódott csoportjaik számára a pusztán létfenntartás jelenti a legnagyobb kihívást. Az ebbe a rétegbe tartozók a piacgazdaság kiépülését megelőzően is kedvezőtlen társadalmi pozícióban éltek, így versenyhátrányuk versenyképtelenséggé alakult át. A vizsgálat becslése szerint óriási tömegről, 943 ezer főről, azaz az ifjúsági réteg 43 százalékáról van szó.

A két fő életpálya-modellbe tartozó fiatalok között a vizsgálat szinte semmiféle átjárást nem mutatott ki. Ez azt jelenti, hogy a „vesztetek” számára az állam nyílt beavatkozása is kevés ahhoz, hogy a társadalmi hierarchiában magasabb helyet elfoglaló szűkebb csoportok élet és létkörülményeit akár csak megközelítsék.

A tanulmány második része a fennmaradó köztes csoportokat, a rendszerváltoztatást valahogyan „túl- és megelőket” mutatja be. A „középrétegbe” tartozó ifjúsági generációk elsősorban a városok, kisvárosok lakosai, életpályájuk egyelőre felülről korlátos. Ugyanakkor a matematikai-statisztikai elemzés adatai arra is utalnak, hogy a „vesztetek” és a köztes réteg között nincs lényeges távolság. A „köztes” rétegbe sorolt csoportok átnyúlnak a „vesztetek” jellemzőibe. Néhány alcsoportjuk inkább negatív képet mutat. Mindez arra utal, hogy a „köztes” rétegen belüli fiatalok közül kitörési ponttal csak kevesen rendelkeznek. Amennyiben iskolai életszakaszuk meghosszabbodik, anyagi pozíciójuk a központi béremelések révén javul, úgy talán gyermekeik számára kedvezőbb életpálya-lehetőségeket képesek majd biztosítani. Becslések szerint ez a réteg is meglehetősen nagy, 853 ezer fő (39%).

2004-ben valószínűleg lehetőség nyílik az adatfelvétel megismérlésére. Olyan új kérdésekre kívánnak választ találni, mint például, milyen következményei lettek a képzettségi szerkezet átalakításának (szakmunkásképzés leszűkülése, leértékelődése, a középiskolai képzés és a felsőoktatás expanziója)? Milyen lehetséges stratégiái vannak a fiataloknak a diplomás munkanélküliség elkerülésére? Hogyan hat az ifjúsági életszakasz meghosszabbodása (az iskolarendszerben eltöltött hosszabb idő) a munkavállalásra, családalapításra, gyermekvállalásra?

Reméljük az új vizsgálat eredményeinek megismerésére nem kell majd ismét három esztendő várni!

Rózahegyi Viktória: *Gyermekek napközbeni ellátása önkormányzatok és civil szervezetek együttműködésében.* Az 1997. évi XXXI., a gyermekek védelméről ... szóló törvény 1999. december 1-jétől a helyi önkormányzatok számára kötelező feladatként írja elő a gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését. A gyermekjóléti szolgáltatás a szociálpolitika szerves része. A törvény meghatározása szerint elsősorban preventív jellegű. Jelenleg a törvényi kötelezettségeknek nem minden település tud megfelelni. A gyermekjóléti szolgálatok megteremtéséhez nincs elegendő szociális munkás szakember, ezért még ha formailag létezik is, tartalmában nem biztos, hogy mindenhol az elvárásoknak megfelelő ez az intézmény.

A múltban nem volt hasonló feladat, ezért nem alakult ki intézményesült megoldási forma sem. A még szabadon formálható, rugalmas keret remek lehetőséget kínál a nonprofit szervezetek állami feladatvállalásához. A játszóházak működése az állam és a civil társadalom együttműködésének jó példája. A cikk négy magyarországi, civil szervezetek által kezdeményezett, működtetett intézmény: a Káposztásmegyéri Zabhegyező Játszóház, a Magyar Málta Szeretetszolgálat Játszva megelőzni prog-

FOLYÓIRAT BEMUTATÁS

ramja, a Mikkamakka Játéktár és a Nap Klub bemutatása. Ismereti történetüket megalakulásuktól napjainkig, tevékenységüket, finanszírozási formáikat és a dolgozók képzését. A négy, a maga nemében egyedülálló intézmény az eltérő gyermekellátási koncepciók, a különböző szakembergárda, a más-más körülmények dacára alkalmas a civil szervezetek és az önkormányzatok együttműködésére vonatkozó, általánosítható következtetések levonására.

A legfontosabb megállapítás: megfelelő pénzügyi háttér nélkül nem biztosítható egyenletes színvonalú ellátás. A legdinamikusabban fejlődő modell, a Máltai Szeretetszolgálat Játszva megelőzni programja finanszírozásában részt vállal a Szociális és Családügyi Minisztérium is, a másik háromnak nincs állandó költségvetési forrása. Nyilvánvaló tehát, hogy állami szerepvállalás nélkül a gyermekjóléti alapellátás civil projektjei hosszú távon nem, vagy csak nagy nehézségek és az alaptevékenység rovására történő erőfeszítések mellett finanszírozhatók.

A négy intézmény eltérő kapcsolatot alakított ki a településeket biztosító önkormányzatokkal. Sajnos ugyanis a szó legszorosabb értelmében vett partneri viszony kialakítása az önkormányzatokkal még nagyon kevés civil szervezetnek adatott meg. A gyermekvédelmi törvény 2002. évi módosításakor a lehetséges ellátási formák közé nevesítve is bekerült a játszótér, játéktár és játszóház kifejezés. Ez jó lehetőséget teremt arra, hogy a már működő, törvényben definiált intézményeket az eddig hezitáló önkormányzatok végre komolyan vegyék.

Fontos tényező a közreműködők motiváltsága. Kezdetben néhány intézmény kizárólag önkéntesekkel dolgozott. Rövid időn belül kiderült, hogy a gyermekek érdekei állandó stábot kívánnak. A rendszerességet, folyamatosságot stb. ma Magyarországon az önkéntes segítőknél nem, csak fizetett munkatársakon lehet számon kérni. Alkalmazásuk elengedhetetlen feltétele azonban a rendezett finanszírozás.

A minőség alapkérdése a játszóházakban dolgozók végzettsége, képzése, továbbképzése. Ehhez kapcsolható a rendszer legnagyobb problémája, a kommunikáció hiánya. A Budapest más-más kerületében, de hasonló helyzetű gyerekeknek kitalált, szinte egyszerre, közel azonos programokat kínáló intézmények külön-külön keresték az utat, mert nem tudtak egymásról. Sajnos a rendszeres, normatív támogatás hiánya miatt az egyes szervezetek vetélytársnak tekintik egymást, hiszen ugyanazokból a szűkös forrásokból próbálják meg a működéshez szükséges pénzt előteremteni.

A cikk melléklete a német és francia játszóház-modell és animátorképzés bemutatása.

Ifjúság és környezet

Bank Dénes: Sikeres uniós ifjúsági struktúrák – Nemzeti Ifjúsági Tanácsok Európában. A cikk első részében hat Európai Unió tagország, az Egyesült Királyság, Spanyolország, Franciaország, Dánia, Svédország, Németország az ifjúság egészét tömörítő ernyőszerkezetei kerülnek leírásra. Az egyes ifjúsági tanácsok bemutatására az alábbi szempontokat alkalmazza:

- alapértékek
- kialakulás, történelem
- célcsoport, fókuszterületek
- szerkezeti felépítés
- döntéshozatali mechanizmus
- operatív működés
- rendezvények, képzések, állami szintű döntésekben vállalt előkészítő szerep

– finanszírozási formák.

A második részben röviden bemutatja a Nemzeti Ifjúsági Tanácsokat tömörítő nemzetközi ernyőszerkezeteket, hangsúlyosan az Európai Ifjúsági Fórumot. Egy országból csupán egyetlen egységes ifjúsági ernyőszerkezet lehet az Európai Ifjúsági Fórum tagja.

Magyarország két akkori ifjúsági ernyőszerkezete a Magyar Gyermekek és Ifjúsági Tanács (MAGYIT), valamint az Országos Gyermekek és Ifjúsági Parlament (OGYIP) miatt hozta létre a Horn-kormány a Nemzetközi Ifjúsági Koordinációs Irodát, hogy így a külügyeket összehangolva képviselve lehessenek a legnagyobb európai ifjúsági platformban. Az Európai Ifjúsági Fórum ezt azonban csak átmeneti megoldásként fogadta el, s a Bizottsági találkozókra téma e szervezet tagságának felülvizsgálata. Kedvező fordulat hiányában akár egy éven belül is valószínűsíthető a kizárás, ami jelentősen megnehezítené a magyar ifjúság érdekeinek érvényesítését az Európai Unióban.

Ennek bekövetkeztét megelőzendő a tanulmány harmadik részében megfogalmazza a magyar Nemzeti Ifjúsági Tanács kialakításának és fenntartható működésének feltételeit. A tanulmány elején bemutatott szempontrendszer alkalmazásával írja le a szignifikáns párhuzamokat és ellentéteket a külföldi és a magyar példa között, a nemzetközi szervezeteket jellemző főbb tulajdonságokat párhuzamosan a magyar jelenségekkel és folyamatokkal.

Összefoglalásként a tanulmány végül megállapítja, hogy a Tanács hosszabb távú sikere nem a költségvetés nagyságában, vagy akár az elnökség összetételében keresendő, hanem az összefogást motiváló alapértékekben. Ennek felismerése és tudatosodása a magyar Nemzeti Ifjúsági Tanács elindításának egyik legfontosabb előfeltétele. Alapvető érdeke minden szervezeti szereplőnek, hogy az egységes képviseletben minél jobban érvényesíthesse tagjai érdekeit.

Nem várható el egy rögtön tökéletes rendszer létrehozása, az majd folyamatában csiszolódik olyanná, amilyenné tagjai éppen akarják.

Életmód-élethelyzet

Fehérvári Szilvia: Női szerepek és anyaság – fiatalkorú bűnelkövetők szemszögéből. A szerző főiskolás gyakornokként dolgozott először a Szociális és Családügyi Minisztérium egyik nevelőintézetében, ahol a fiatalkorúak bírósága által javítóintézetben letöltendő szabadságvesztésre ítélt lányok élnek. Szakdolgozatához készített húsz interjú annak feltárására, a lányok miként látják helyüket a világban, mint nők és leendő családanyák. A legtöbb nő nagyon hagyományos női szerepre, főállású anyaságra készül. Álmaik, vágyaik nem voltak: nagyon behatárolt világ az övék, ahonnan nehéz kitörni. A lányok a kitörési lehetőséget nem fogalmazták meg tudatosan, de leendő gyermekeikre vigyázni szeretnének. Nem akarják hagyni, hogy ők is már tizenévesen a „bűnelkövető” címkét kapják. Fontos lenne, hogy amikor ezek a lányok és sorstársaik szabadulnak az intézetből, gondos, családsegítőben is képzett pártfogókhoz kerüljenek. Ők segíthetnének a lányoknak az újabb ballépést elkerülni, és megvalósítani, hogy legyen egy családjuk, amiben boldogan élhetnek.

Erősen motiváltak arra, hogy fiaik-lányaik élete jobb legyen. Ezt kellene a segítő folyamatban felhasználni.

Büki Gabriella – Csorba Katalin – Rigler Dorottya: Elbliccett Taigetosz. Fogyatékos emberek – láthatatlan állampolgárok. A 2003. évet az „Európai Fogyatékos Emberek Évének” nyilván-

SZERZŐINK

nították, hogy tudatosítsák a több mint 50 millió európai fogyatékos embert illető jogokat. Magyarországon a legutóbbi népszámlálás szerint több mint félmillió fogyatékos ember él, de ha a WHO nemzetközi statisztikáit vesszük alapul, akkor az összesség mintegy tíz százalékát kell valamilyen mértékben fogyatékosnak tekinteni. Ez hazánkra vetítve körülbelül egymillió embert jelent.

A tanulmány egy-egy fejezetben áttekinti a mozgáskorlátozottak, értelmi fogyatékosok, autisták, hallássérültek, valamint a látássérültek rétegének speciális problémáit. Bemutatja érdeképviseleteiket, a rendelkezésükre álló segítség legfontosabb formáit. A *Négy ember, négy életpálya, négy vélemény* című fejezetben négy érintett huszoneves fiatal beszél arról, hogyan élnek fogyatékoságukkal, és hogyan próbálnak boldogulni, érvényesülni az őket körülvevő világban.

Bár a jogi feltételek adottak ahhoz, hogy a fogyatékkal élők integrált oktatási formákban részesüljenek, a jelenlegi gyakorlat szerint az intézmények (és a szülők) jóindulatától függ, járhat-e a fogyatékos gyerek bölcsődébe, óvodába vagy iskolába. Ma Magyarországon a fogyatékos gyerekek 30 százaléka nem fejezi be általános iskolai tanulmányait, és 2000-ben a felsőoktatás 250 ezer hallgatójából mindössze 320 (!) volt fogyatékos személy.

Jelenleg a fogyatékos fiatalok és felnőttek többsége gazdaságilag inaktív, eltartott. Egyrészt a megfelelő képzettség hiánya tovább súlyosbítja amúgy is jelentős hátrányaikat. Másrészt a legtöbb munkalehetőséget azért nem tudják igénybe venni, mert nem biztosított bejutásuk az épületekbe. A munkaadók zöme pedig nem szívesen alkalmaz fogyatékos embereket, mivel úgy érzi, nem jelentenek teljes értékű munkaerőt.

Összefoglalásként a tanulmány megállapítja, hogy ma Magyarországon a fogyatékosok éppen azokon a területeken: az oktatásban és a munkavállalásban szenvedik el a legnagyobb hátrányt, amelyeken lehetőségük lenne a hátrány „ledolgozására”, így a folyamat önmagát gerjeszti.

Kitekintés

Sípos Júlia: *Sírig tartsd a pofád? – Interjú Csörsz Istvánnal.* Az 1971-ben megjelent kötet kultuszregény volt. Szétkapkodták, szidták és magasztalták. Hogyan látja ma „az” ifjúságot Csörsz István? Hogyan gondol vissza a harminckét évvel ezelőtti regényre, akkori önmagára és vajon kikről írta, kikre lenne kíváncsi ma? Ugyanazokra. Csörsz István az író dolgát még ma is abban látja, hogy feltárja a társadalom betegségeit.

A folyóiratot ezen túl még két könyvismertetés gazdagítja.

Szintén a rovatban kapott helyet *Az Ifjúsági Szemle* repertórium. A szerkesztőség a névválasztáson túl ezzel is tanúbizonyságát adja, hogy valamilyen módon jogelődjének tekinti a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség 1981–1989 között élő ifjúságelméleti folyóiratát.

A Szerzőink rovat adatait áttekintve jólesően állapíthatjuk meg, hogy a főszerkesztők is fiatalok (31, illetve 41 évesek). A szerzők átlagéletkora pedig mindössze 27 év. A tanulmányokat tehát fiatalok írják fiatalokról – nem csak fiataloknak.

*

A január 15-én megjelenő második szám körkérdése Mit gondol a fiatal diplomások munkanépszerűségéről? Sajnos erre november 10-ig kellett visszaküldeni a válaszokat. Ha a nyájas olvasó a következő számok „szerkesztésében” szívesen részt venne, jelezze szándékát a velemeny@uisz.hu e-mail címen.

Andrássy Mária 1935-ben született Budapesten. Könyvtáros, szociológus. A Magyar Fotográfusok Háza Pécsi József Szakkönyvtárának jelenlegi, a Magyar Művelődési Intézet egykori munkatársa.

Barsi Hajna 1958-ban született Győrben. Etnográfus. A Magyar Művelődési Intézet Népi Iparművészeti Titrkarságának osztályvezetője.

Bárkányi Ildikó 1958-ban született Szegeden. Etnográfus. A szegedi Móra Ferenc Múzeum Néprajzi Osztályának vezetője.

Beke Pál 1943-ban született Budapesten. Népművelő, a Magyar Művelődési Intézet igazgatója.

Borbás György 1938-ban született Zalabéren. A zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium nyugalmazott középiskolai tanára. Író, publicista. Megjelenés előtt álló könyve: *Wlassics Gyula és a művészetek. Levelek a XIX. századvégről.*

Györi Lajos 1954-ben született Szentesen. Fényképész. A Magyar Művelődési Intézet Művészeti Osztályának munkatársa, fotográfiai szaktanácsadó.

Dr. Horváth Iván (PhD) 1943-ban született Csornán. Orosz-latin szakos középiskolai tanár. A moszkvai Magyar Kulturális, Tudományos és Tájékoztatási Központ igazgatóhelyettese.

Nagy Júlia 1954-ben született Budapesten. Népművelő. A Pest megyei Közművelődési Információs Központ munkatársa, a Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség ügyvezetője, a Falufejlesztési Társaság falukutató tagozatának vezetője.

Pordány Sarolta 1954-ben született Cecén. Tanár, népművelő, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közművelődési Főosztályán vezető főtanácsos.

Radnai Johanna 1967-ben született Budapesten. Népművelő, szociálpedagógus. A Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztályának munkatársa.

Sörös Erzsébet 1949-ben Jánosalmán született. Tanító, pszicho-pedagógus. Újságíró internetes portálokon. A Nap Klub alapítvány PR kapcsolattartója, szerkesztő.

Szemes Zsuzsa 1950-ben született Túrkevéen. Író. Könyvtár és pedagógia szakos tanár. A Pest Megyei Munkaügyi Központ Integrált Roma Foglalkoztatási Központi Program programvezetője a Tápiai-szelei Nagyközség Önkormányzata alkalmazásában.

Szóllósi Eszter 1974-ben született Budapesten. Középiskolai történelem és francia szakos tanár, szakfordító és tolmács. A Magyar Művelődési Intézet nemzetközi referense.

Tóth Erzsébet 1950-ben született Dunaalmáson. Népművelő, előadóművész, a Magyar Művelődési Intézet művészeti igazgató helyettese.

Tóth Zsuzsanna 1953-ban született Sátoraljaújhelyen. Tanár, könyvtáros, esztéta, színházelméleti és drámapedagógiai szakember. A Magyar Művelődési Intézet Művészeti Osztályának vezetője. Előadóművész. Tagja a Drámapedagógiai Tanácsnak, a Játékos, a Szín, a Versmondó folyóiratok szerkesztőbizottságának. Az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán színházi tárgyakat tanít.